

Valtuutettu Alaviirin valtuustoaloite: Lasten ja nuorten palveluohjauksen vastuiden selkeyttäminen vammaispalveluissa – yhteistyö kuntien kanssa nivelvaiheiden turvaamiseksi

Vammaispalvelulain (675/2023) tavoitteena on turvata vammaisille henkilöille heidän tarvitsemansa tuki ja palvelut yhdenvertaisesti ja yksilöllisesti. Lain toimeenpanossa on kuitenkin havaittu käytännön ongelmia erityisesti lasten ja nuorten kohdalla – palveluohjaus ei kaikilta osin toteudu riittävän ennakoivasti eikä palvelutarpeita tunnisteta ajoissa.

Erityisen haavoittuva kohta on koulun aloittamisen yhteydessä: perhe ei välttämättä tiedä vammaispalveluista tai siitä, että esimerkiksi koulun yhteydessä järjestettävä aamu- ja iltapäivätoiminta voi edellyttää asiakkaaksi hakeutumista hyvinvointialueen vammaispalveluihin. Kouluilla tai varhaiskasvatuksella ei kuitenkaan ole virallista vastuuta ohjata perheitä vammaispalvelujen piiriin. Tällöin vaarana on, että lapsi jää ilman tarvitsemaansa tukea, ja oikeus palveluun ei toteudu.

Hyvinvointialueella on keskeinen rooli palveluohjauksen toteuttamisessa ja sen rakenteiden rakentamisessa. Lasten ja nuorten kohdalla tämä tarkoittaa aktiivista ja suunnitelmallista yhteistyötä kuntien varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue: Kehittää selkeän ja konkreettisen toimintamallin palveluohjauksesta lasten ja nuorten vammaispalveluihin hakeutumiseksi erityisesti koulun ja varhaiskasvatuksen nivelvaiheissa.

Käynnistää yhteistyön alueen kuntien kanssa tunnistaakseen ne kohdat, joissa perheiden tukeminen ja palveluihin ohjaaminen on erityisen tärkeää (esimerkiksi koulun aloitus tai vammaisuuden toteaminen).

Tuottaa perheille saavutettavaa ja ymmärrettävää tietoa vammaispalveluista ja oikeudesta hakeutua niiden piiriin – eri kielillä ja eri välineissä.

Varmistaa, että vammaispalveluiden palveluohjaus on saatavilla oikea-aikaisesti ja matalalla kynnyksellä, esimerkiksi osana lasten ja nuorten sosiaalityötä, perhekeskuksia ja neuvolatoimintaa.

Arvioi ja seuraa vammaispalvelulain toteutumista lasten ja nuorten kohdalla, ja raportoi valtuustolle sen vaikutuksista yhdenvertaisuuden ja tuen toteutumiseen alueella. Palvelujen oikea-aikaisuus ja saavutettavuus ovat keskeisiä lasten yhdenvertaisuuden ja perheiden arjen kannalta. Hyvinvointialueella on velvollisuus varmistaa, ettei kukaan lapsi jää vaille hänelle kuuluvaa tukea tiedon puutteen tai ohjauksen katkoksen vuoksi.

Allekirjoittaneet

27.5.2025

Alaviiri Kaisa/ aloitteen jättäjä

Värmälä Johanna
Partanen Henna
Paakkunainen Lotta
Ahjoniemi Heli
Hiila Eeva
Uusitalo Arja
Karimäki Johanna
af Hällström Nina
Pelkonen Anna
Stenvall Nora
Frantsi-Lankia Marjut
Hukari Hanna
Hietanen-Tanskanen Ira
Räf Marika
Kurri Vanessa
Vehmanen Emma-Stina
Järvenpää Kaarina
Knaapi Emilia
Jaatinen Anja
Laiho Mia
Sahiluoma Anna
Rasinsalo Anu
Dookie Gyan
Kajava Henna
Thure-Toivanen Tiina
Markkula Markku
Kokko Elina
Laine Aino
Haapaniemi Timo
Skaffari Laura